

CHANSON NEVEZ

VAR

SUJET AR BLA 1870

Domine probasti me, neque me secunda :
Me ho ped, va Doue, dont d'am sclerijena,
Ma composin eur recit, vit ar bla zo o rên,
Pehini lac tristidiguès var bue meur a den.

Evit rei dec'h da entent ar pes zo erget,
Er bla dec a tri-ugnent goude an trivec'h cauet,
Ar bla dec a tri-ugnent, goude an trivec'h cant,
Zo bet predestinet gant an oll buissant.

Da veza evit ar Franç eur voalen a gasti,
Hac accomplisset eo comzou ar propheci :
Deut eo ar goal amzer da rên en hon mescou,
Pehini a lak tristidiguès en nombr a galonou.

Commançamant ar bla e zeus bet eur c'hlenvet
Pehini n'eus gret distruj en mesk ar Vretonet,
Bete ann de a hirio, e pad ar c'hlenvet-se,
Hanvet ganeomp ar vrec'h ebars en hor c'houtre.

Hac epad an anvou e zeus bet eur sec'hor
En cals a vellinou zo cauet dor digor,
En defot da gavet dour evit mala an ed,
Cals dud a zonje dê e vijent perisset.

Hac a ben fin ar sec'hor, ar brezel commancel
Entre rouantelez Franç hac ar Prussianet,
Pehini n'eus laket Franç en tristidiguès :
Deut eo an enemiet var ar rouantelez.

Ar c'henta deiz a viz east, Napoleon tride,
En e zirection, er pen eus e arme,
Vit mont da gombati eus e enebourien,
Var bord rivier ar Rein, kichen Mess ha Loren.

Ar general Mac-Mahon, ar general Douai,
Assambles gant Napoleon o deus bep a arme.
Vit mont da gombatti eus o enemiet,
Hardi ha courajus gant teir arme gomples.

Eno epad tri devez eo bet tom ar barti,
Hac an enemiet deus renket reculi;
Et int bet evel laëron, antreët bars er c'hoat,
Elec'h ne voa neb moyen da livra dê combat.

Ar general Mac-Mahon en deveus lavaret :
Lakat an tân er c'hoat hac e vijent dêvel;
Mes an Napoleon, eun den a galon vad,
Ne bermetche biken lakat an tân er c'hoat.

Soñjal a re dezan dont a ben anezo,
Biscoas n'en deveus heuliet hent ann trahizon.
Rac combatet en deus bepret gant vaillantis
Dre oll e lec'h meo bet, er mes eus a Baris.

Ar Brussianet fal, abaoe pemp bla zo,
E voa o exerci tud evit an armo,
Hac int deuet dustu oll var ar Francijen,
M'ho deus renket cedi a quitat an dachen.

Neuze an Ampereur en deveus bet scrivet
Da zaou ar vaillanta deus e generalet :
Da zonet d'e sicour gant diou arme gomples,
Pe n'em renta en Strasbourg, en deou da zonet.

Mes an daou general o c'heuil trahizonou,
Elec'h ne voa ket ezom a bozas o armo.
O chom eb e sicour, impi ha disleal,
O deveus discaret an trôn imperial.

En defot da gaout tud e colas on armo,
Rac ar Brussianet voa cals mui evito,
Hac o deveus er c'hreis anezo dastumet,
Casi evel eul lapous ebars en eur gaouet.

A greis m'oa an Ampereur dastumet evel-se.
En guelet eur messenger o tonet d'e vete,
Da rei dezan lizer voa scrivet manific,
Vit lavaret e Paris a rene ar Republic.

Neuse an Ampereur en deveus lavaret :
« N'on mui mest da netra, erves a meus clevet;
« Couls eo din en em rei, a beza prisoniet.
« Evel eo mont da Baris da veza trahiset. »

Cals a dud zo en Franc, a lavar gouscoude.
En deus an Ampereur hon trahisset ive,
Evidon-me va hunan, na gredfen birviken,
Ve bet capabl d'ober eun dra ken inhumen.

Breman ar Republic en deveus ordrenet,
Ma vije exercet an oll citoyanet,
D'eus eur bla var-n'uguent betek anter cant vla,
Vit ober exercis bep sul da nebeuta.

Deus ar gard sedanter zo bet dipartiet
Bete daou-uguent vla ar gard mobiliset,
Da bartia ive evel ar re guenta,
A quitat deus o brô vit difen ar vrô-ma.

Guelet ar gard mobil o quitat deus o brô
A zo bet evidomp ive eur goal guclou,
Mes guelet tud yaouank, e voa bet exantet,
O quimiadi diouzomp, zo tristoc'h da velet.

En partout dre ar Franç eo fall ar c'hommerçon,
Netra na c'honezer evit hale ar vrô,
Hac ar paour quès merer gant e gommanachou,
Penos c'hello ober evit pea e fermou.

Partiet e vogale hac e dud eus ar guer,
Al loenet marc'hat mad, na netra na verzer;
Amzer an dristidiguez evit ar baysantet,
Biscoas eur sort amzer n'hon deveus ni guelet.

Pedomp-ni bretonet, pedomp evit hor bro,
Hac ar re zo er vrôss evit p'rounchou,
Faminet gant an naon ha gant ar yenien.

An hini neus composet ar recit a neve,
A zo anavezet bars en meur a gontre,
En deveus hi rimet d'an de diveza ar bla,
Poa an nerc'h var an douar, amzer avoalc'h en doa.

Ar pezh a zeziran en fin va c'hanaouen,
Ma vezo ar victor evit ar Francichen,
Ha pa vezomp en peoc'h hac en dranquillite,
D'en em rejouissa an eil gant eguile.

Mar fell deoc'h gout ar suit demeus ar c'homposer,
Ganet eo e Loqueffret, ha mab d'eur miliner,
E ano François Rolland, var cayerou e vrô,
Ha pa sin e-hunan, Rolland eo e ano.

A zo bet er studi e Ploërmel ive,
En amzer-ze voa ar Franç bars en dranquillite,
Ha pa zeo distroet, n'eus disket eur vicher
Anezan e hunan beza horolacher.

ROLLAND, François.

Propriété.

Moulet e Montroulez, e ty J. HASLÉ, ru a Aiguillon

TRISTIDIGUEZ

AR VRO.

Mar vijen studiet evel meur a hini,
Me lakje va speret da zont da gomposi
Eur recit a neve var an dristidiguës,
Zo en amzer bresant bars er rouantelez.

Goude eur sec'hor vras, a cals eus a domder,
Eun amzer a vizer evit ar baysantel.

Breman al loenet kez gant an naon a varvo,
Ma ne chench an amzer evit clask bouet dezo,
Ha marc'hat mad e zint, neler ket o guerza.
Ret e vo ho miret, potramant ho laza.

Bihan voa ar bouet loenet evit ar bla passe,
Hac ar goan rustic en amzer-man ive,
Evit ar bla passe ar re o deus fermet
Comananchou neve, a yezo revinet.

Collet eo ar joaüstet dre oll ebars er vro,
N'eus mui a rejouissanç abaoue pemp mis zo.
Deut eo ar Prussianet vit atlaqui ar Franc,
Dustu eo discaret pep sort rejouissanç.

Breman ar merc'het yaouank neont nemeur d'ar foarion,
Guenvet eo ar boquet deus ar yaouankizou,
N'eus mui a rejouissanç en enep sort assemble
Dre hent an dristidiguez an oll dud a vale.

abaoue eiz mis zo eus cals a chenchamant,
se ar yaouankizou e voa gai a brillant,
an ar botret yaouank partiet deus o bro.
Ezud bars er guer beuzet en ho daëlo.
Ve

Deus a bep tieguez e zeus bet partiet
Pemp, c'huec'h a vugale, goude beza prenet
Tri, pevar anezo, gant ar gouarnamant,
Partial memestra, mont varlerc'h o arc'hant,

Pebes tristidiguez vit ar vam hac an tad,
Guelet ho bugale o tonet d'ho c'huitat,
Ha ne chom bars er guer met tud cos ha merc'het,
Da sonjal gant glac'har n'o amzer dremenet.

P'am befe cant speret, noufen ket niveri
Ar maleuriou a zo deut d'hon glac'hari,
N'eus mui gonideguez vit ar vicherourien,
Et e zint da netra en amzer zo o rên.

Guechal pa valeen bars en coste Treguer,
E velen merc'het yaouank voa joüis a seder,
Breman veler ane bars en dristidiguez
Gant ar c'heus a glac'har d'ho amourouchen guez.

Anavezout a ran ive bars er vro-man,
Merc'het hac a vije fortuniet er bla-man,
Ia, mar vije chomet an traou oll en ho fos,
Ha mar n'ho deus ket cavet, ar brezel a zo cos

Divar ben ar brezel parlantomp memes tra,
N'en de nemet chagrin a glac'har ar vrassa,
Ar gard mobiliset ebars en camp Conli,
Carguet eus a vizer, paourente hac annui.

Ar gard mobil memestra, bars er guer a Baris,
N'ho deus nemeur a lec'h da ober vaillantis;
Cernet a bep coste gant ar Brussianet,
En danger o bue beb heur a beb moment.

En coste Orlean e zer bet revinet,
En kear ha var ar meaz gant ar Brussianet;
Diarc'hantet eo kear a lazet al loenel,
Desolation vras e mesk ar gallaouet.

Erves a meus lennet bars en eur gazeten,
E zeus paket pevar a espionnerrien,
Goude be d'eus ar Franç, a dont d'hon trahissa,
Rac ar Brussianet a deue d'ho fea.

Mes tapet e zint bet o trahissa ar Franç,
Fusillet e zint ive evit o recompanç;
Ha mad e voa gret de o funissa timat
A zirac ar re all e voa eun exempl vad.

Ar pez a gredan zur erves va santimant,
An dra-man zo evidomp eur voalen a dourmant
Demeus abers Doue evit hor punissa
Eus an ingratri en andret hon nessa.

Ministret al lezen hac ar religion,
Eman an avaristel e rên en ho c'halon,
O clask dastum arc'hant hac ar madou monden,
E reont exempl fal dirac ar gristenien.

Kent eguet finissa e meus c'hoant da laret
Ive eur guer benac deus ar re reformet,
Pere zo disprijet gant an dud zo er vro,
Mar vijent tout refuset e voa guelloc'h kêto.

Anavezout e ran tud a zo bet reformet
Hac a ra cals a vad en dro d'ho mignonet,
Rac ebars er vro-man e zeus tud dizicour
N'hø deus na kar na marc'h da ober o labour.

Beza zo cals re-all pere zo reformet,
Evel hon ma-hunan, a cavet fot abet;
Ar re zo bet cavet re simpl temperamant,
Enes eo an exantion en deus François Rolland.

Evel-se bretonet ne gomzomp ket a ze,
Caromp ar re a zo chomet en hor c'hontre,
Hac ar re yaouank-all partiet deus ho bro,
N'oufomp ket ober guel vit pedi evito.

Car ar re zo èt di, a ben e vont distroet.
Meur a hini a ne a vezo afflijet,
Torret ho brec'h, ho gar, pe eur membr benac de,
Cetu int malheurus ar rest deus o bue.

Pedomp Doue evito, hac ar Verc'hes Vari.
Ma tistroint diampech kercouls a pep hini,
Pa vo sinet ar peoc'h, Franç en dranquillite,
E allo ar Vretonet trugarecat Doue.

Ar recit ma neve a zo bet composet
Gant eun horolacher demeus a Loqueffret,
Commançant ar bla, an dri a vis guenver,
P'oa an nerc'h var an douar e voa yen an amzer.

Propriété.

CHANSON NEVEZ

VAR

SUJET AR BREZEL

Occupi ran va speret da gomposi eur chanson, *(bis)*
Ia, var sujet ar brezel, poan em beus em c'halon. *(bis)*

Da daouzec a vis gouere, er bloavez dec a tri-ugent, *(bis)*
E oa disclairiet ar brezel a enep ar Francisien. *(bis)*

Abou an amzer-ze calzie goat zo sculliet, *(bis)*
Bars e rouantelez Frañç, graç da Vismarck miliguët. *(bis)*

Ar Frañç a zo consacret d'an IRRON-VARIA, *(bis)*
A Guillou, roue ar Pruss, a fel dean eu distruja. *(bis)*

Neket dies dean ober, tout e mañt en tu guanta, *(bis)*
Ar cheffou, ar re vrassa, zo dent d'on trahissa. *(bis)*

An Impalaër da guenta en deuz trahisset ar Frañç *(bis)*
Hac an deveus meritet beza treuzet gant eul lanç. *(bis)*

E bars e combat Sedan en devez capitulet, *(bis)*
Pevar ugent mil soudart a zo ganta prisoniet. *(bis)*

BAZAINE a zo eun traitour, en devez guerzet Metz, *(bis)*
En devez ive meritet beza fusillet mil guech. *(bis)*

Eur guer envel da ones, biscouaz neo bet guemeret, *(bis)*
Ret voa coët gant Bazaine vit e rei dar Prussianet. *(bis)*

Mac-Mahon en devoa calon hac a c'houle combati, *(bis)*
Mez dre urs an Impalaër eo bet forcet da guli. *(bis)*

Var dachen ar gombat Mac-Mahon a zo blesset, *(bis)*
Hac e zeo cassel dar Pruss gant e ol soudardet. *(bis)*

Brema e zeo prisonnier gant Bismarck miliguët, *(bis)*
Ha ne ousomp quet pe heur e vezo delivret. *(bis)*

Me a gret, dre c'hraç Doue; a vezo delivret, *(bis)*
Nimp a vezo trec'h neuzet don oll ennemiet. *(bis)*

Bismarck a zo eu lapous hac a zo hir e fri, *(bis)*
Mez birviquen bars e Franç ne deui da gommandi. *(bis)*

Evitan da gaout speret hac ive calz talent, *(bis)*
Mar zigouefe dont da vervel an oll eve contant. *(bis)*

Ar Prussianet cruel, cruel evel tigret, *(bis)*
Laza reont ar vugalet ep respecti ar merc'hiet. *(bis)*

Bombardet ho devezs Paris, e man en tan en goat, *(bis)*
Tout vezo distrujet, siouas ho pebeus kalonat. *(bis)*

Doze en devezs preguetet, a de c'her ne vanko ket, *(bis)*
Ar Franç a zo ourgouillus a rank beza humiliet. *(bis)*

Ar bresel zo eur voalen evit ar Francisien. *(bis)*
Evit o forci peloc'h da ober pinijen. *(bis)*

Guerc'hes sacr a RUMENGOL, patrones ar Vretounet, *(bis)*
Preservet or soudardet pa vezint exposet. *(bis)*

Preservet or soudardet pa vezint exposet, *(bis)*
Pa zistroñt dar guer e zañt tout d'ho guelet. *(bis)*

Patronez euz ar forest, guerc'hes vad IZELVOUR, *(bis)*
Kalz martolodet a zo ho c'houlea ouzoc'h sicour. *(bis)*

Preservit a neo var zouar hac ive ar mour, *(bis)*
Ne deo ket ar vech kenta e vec'h dent do sicour. *(bis)*

Patron ar bares-ma, Autrou Sant PER beniguet. *(bis)*
Pedit brema, ni o pet, evit or zoudardet. *(bis)*

Choui Itron SANTES ANNA, patrones eus ar c'hanton, *(bis)*
Quemeret or zoudardet didan o protection. *(bis)*

A da zevez ho pardon e zañt tout do pedi, *(bis)*
Gant pep a choulouen goar d'ober an dro d'hoti. *(bis)*

Ar Franç, dre chraç ar Verches, a vezo victorius *(bis)*
Rac pel zo eo cousacret da GALON-SACR-JESUS. *(bis)*

Mer e fel deoc'h gousout, a gousout a clevet *(bis)*
Gant piou e zeo ar chanson a nevez composet. *(bis)*

Rimet e zeo er bloa-ma ar zeitec a vis guever *(bis)*
Gant eur guemeneres gos, ho c'hober eun tavancher. *(bis)*

Pemp ploas a zo tremenet e zeo maro e friet *(bis)*
Hac e man ho chom e Fouesnao, er bares ma e ganet. *(bis)*

Propriété de l'éditeur,

J. H.